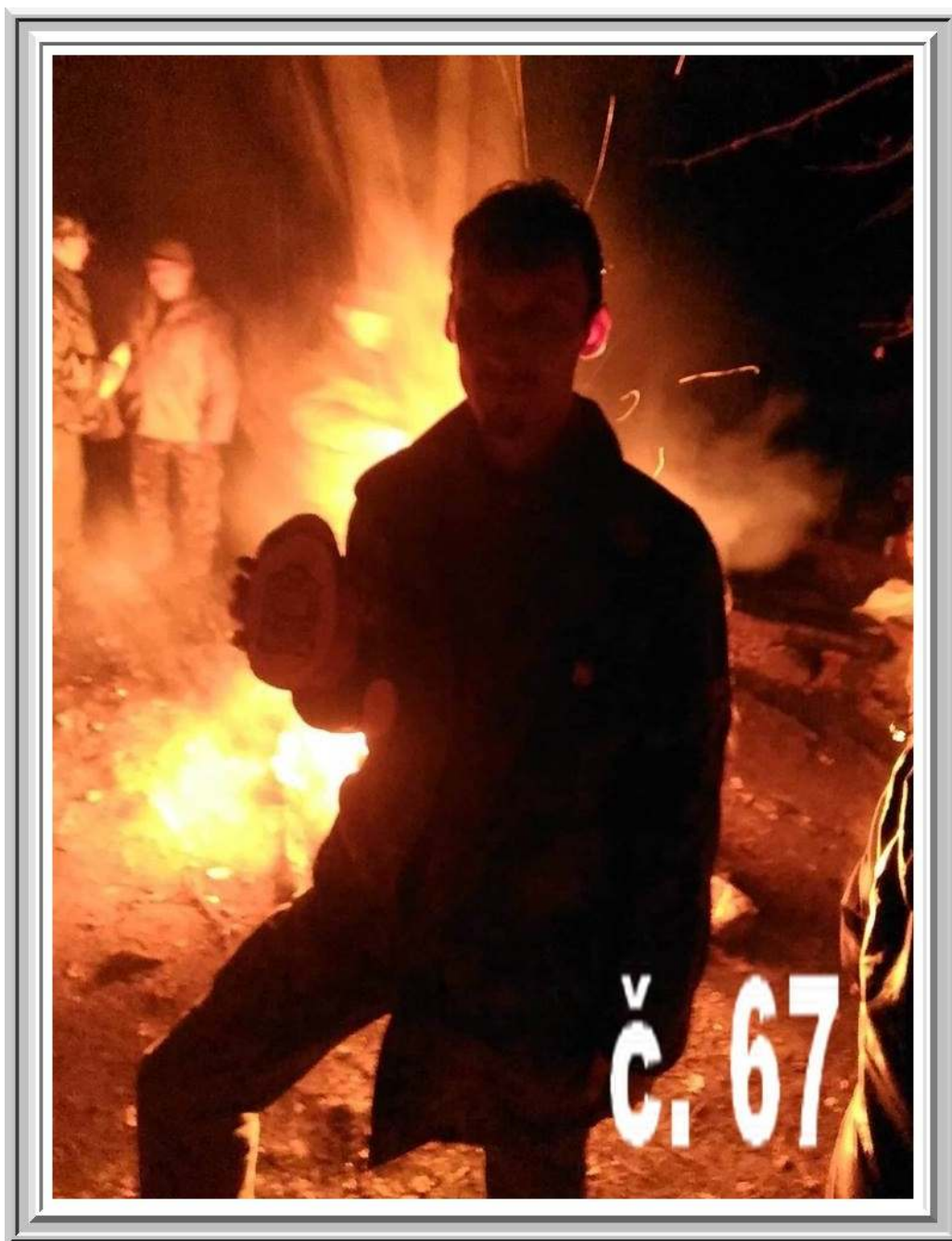
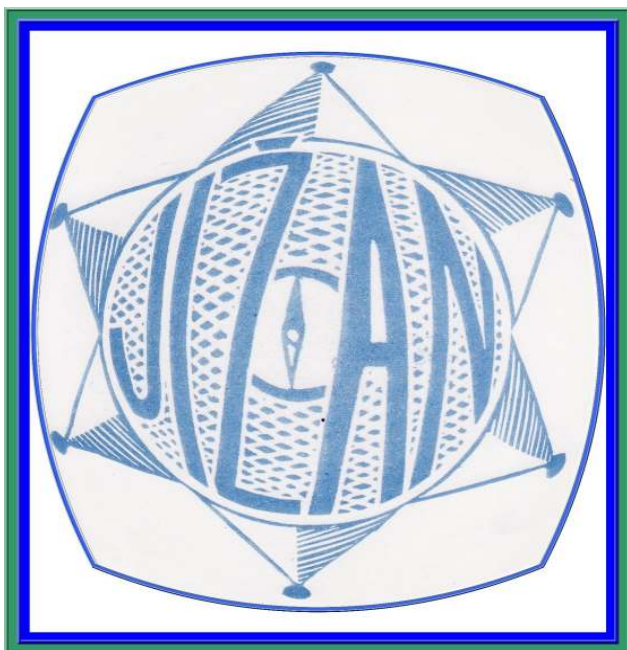

J I Ž A N

WEBOVÝ OBČASNÍK T.O. SATAN
www.jizan.wbs.cz

JIŽAN

Webový občasník T.O. Satan

www.jozinsatan.wbs.cz

www.jizan.wbs.cz

č. 67 Leden 2019

S nosem zabořeným do šály a s rukama vraženýma hluboko do kapes brousíme prázdnýma ulicema a málokdo si teď vzpomene na ty úporný letní vedra, kdy slunce měnilo krajinu ve výheň a vzduch se tetelil horkem. Teď ale, kam oko dohlídne, vidíme všude

kolem sebe jen tu pomíjivou marnotratnost vánočních svátků v podobě stromků vyházených u popelnic a zbytky třpytivejch cancourů, dělobuchů a rachejtlí povalujících se v parcích a ulicích. Asi už jste ze všech těch oslav taky znuděný a čekáte na první letošní kejchnutí. Ale zhora popisovaný léto je fakt ještě nekonečně daleko a to počasí tu rozhodně taky nejní jako v Dubai. Jen tma, zima, mrazivá noc a drkotání zubama. Je prostě „Hlenen“ – teda Leden, chcete-li. Měsíc, jehož název (jak už jste si jistě bystře domysleli) pochází od slova led, i když v dávný Evropě ho znali taky jako Měsíc vlka. A naši předci jistě dobře věděli proč. Prvního ledna začínal už i Novej rok zavedený Juliem Caesarem a kupodivu se to tak udrželo až dodnes a to přestože (kdo ví proč?) proti tomu církev – zejména ve

středověku – značně brojila. Co jí tak mohlo vadit na názvu Januar, January...? Vždyť pochází z latinskýho slova „ianua“, což znamená dveře a symbolizuje začátek – v našem případě právě novýho roku. A když už jsme u té církve: zas pár dní si na Tři krále budeme psát posvěcenou křídou na dveře K+M+B a letopočet. Ale pozor! Oproti tomu co se tvrdí, to vůbec neznamená zkratku jmen těch východních mudrců klanějících se malýmu Jezulátku,

anébrž prastaré latinské požehnání: Christis Mansionem Benedicat – Necht' Kristus požehná tento příbytek. Jako vždy je prostě všechno jinak. A možná i se zimou samotnou, která je v posledních letech nadmíru podivná a naděluje – zvláště ve městech – jen slabou sněhovou pokrývkou. Leč i to málo stačí pro velký kalamity. Ta

ledová královna bejvá hezky vrtošivá. Jednou přinese tuhý mrazy a závěje sněhu, jindy zase je déšť a mokrou břečku. Je nevyzpytatelná jak ten měsíc leden.

Příroda si ale přesto udržuje svůj rytmus. Zima je pro ní každoroční poušť, jíž jen zvolna postupuje karavana času a jednotvárnost nudy. Zima nemiluje barvy, potlačuje je a životu tká na rubáš. Je chladná jako dlaždice, bez vůní a radosti, jen s nesmělým voláním sýkorek a teskným vraním křikem. Zima nemiluje pohyb a dokáže spoutat i horskou bystřinu a vše v přírodě redukuje jen na to nezbytný a nutný. Zima, to je sněžení, něžná bílá vločka, námraza na telegrafních drátech, jiskřivěj povlak zatížených smrkovejch větví, který jediný snad skýtají jakous takous ochranu před tím padajícím bílým neřádem, zatímco ve vlastních kmenech mráz zeslabuje šířku

letokruhů. V zimě mnohé hyne nebo jen živoří, přinejmenším je zpomalen tep života. V jeskyních visí tmavý tělíčka netopejřů a jejich srdce odbíjejí jen tak, jak je nutno. Vše spí a nabírá sílu a venku je skoro pořád tma. Mnozí jí máme i na duši a vůbec nevadí, že lidstvo zná už několik generací žárovku. Biorytmy prostě jen tak neošidíte. A teď si představte, že třeba severani se s tím musejí potýkat hned několik měsíců...

vlastně polovinu roku. Čím veš k pólu, tím hůř. Snad proto skandinávci tak chlastají a víc než kde jinde páchají sebevraždy. Jó jo.. slivovice nebo vodka problémy nevyřeší, ale ruku na srdce, vono ani mlíko, že jo? Ale co, aspoň máme prostor pro přemejšlení třeba o tom, že síly přírody vskutku zasluhujou úctu. A vůbec – všimli jste si třeba, že leden vždycky začíná stejným dnem v tejdnu jako květen a říjen předcházejícího roku? Teda pokud tento není přestupný. Prkotina, ale zajímavá.

Leden by se dal ostatně vyhlásit i za čas konečně konzumního klidu, kdy se vše zase pomalu vrací do každodenní rutiny. Vracíme se do práce odpočinout si od toho bujaření. Na jedné straně už opadá vlna nesoucí na svém hřbetě příliv různých trampskejch kalendářů, tříkrálovejch přání a péefek, na straně druhý už se zase rozjíždí, i když trochu pomaleji – což je po prosincovém náporu na čas, peněženky i hudební produkce pochopitelný – různý ty trampský akce. A když už vám třeba nevyjde nějaký to zajímavý zimní táboření, jistě si najdete něco jiného, třeba jen obyčejný potoulání. Ostatně, to bejvá nejkrásnější...

A tak vám do toho nového trampského roku, společně s vířícíma vložkami a mrazem, přejeme hodně spokojenosti a zdravíčka, hezký vandry v pohodě i nepohodě, dobrou partu veselejších kamarádů i fajn posezení v hospůdkách a hlavně i další setkávání s naším Jižanem, nabouchaným informacema podle vašeho gusta.

Zasněženou stezku pod hvězdnatým praporem vám přeje

Redakce

ZŮSTALI JSME DOMA

Druhý listopadový víkend byl zapálen slavnostní oheň na 10. celosvětovém potlachu. Psalo mi odtud a volalo hned několik lidí a tak jsem dostal nápad, že my si to tady vlastně můžeme užít jako oni tam...

... a tak jsem dal dohromady partičku osmi kamarádů a

vyrázili jsme na lomy u Mořiny. Taky tam lze přece vidět Ameriku (a to dokonce Velkou i Malou) a navíc i Mexico a Kanadu! Nazval jsem ten vandr podle Samsonova LP „Zůstali jsme doma.“

Těm celosvětáákům měli na bedrech hlavně kluci z osady Fort Adamson. No a protože jejich původní osada leží mezi Mořinou a Loděnicí, zajeli jsme také na Fort Adamson!

A navíc jsme to okořenili i návštěvou Údolí děsu, které je pdtud také relativně nedaleko. Geniální, ne? Zatímco si naši kamarádi v USA na to vyplácají celou dovolenou a cca 70 tisíc Kč, my to zvládli za den a za 250 vočí i s obědem. Samozřejmě, že to byla bomba a litovali jsme jen toho mlhavého počasí – a to jen kvůli focení.

Byl jsem na osadě Údolí děsu mockrát. Asi třikrát na potlachu a pak na čundrech když jsme táhli okolo. Jednou jsme dokonce spali ve vedlejší Císařské rokli na osadě

Skalní údolí. Bylo to až vzadu nahoře a já s Velkým Jirkou z Budějic jsem spal na verandě chatičky „U Hitlera!“ Jindy jsme tam byli jen sami dva s Woltrem z Chebu. Bylo to brzy na jaře (šli jsme tam schválně přes Aksamitovu bránu – tam je na jaře vždy louka plná petrklíčů a

konikleců). Pak jsme se v ÚD na 60. míli seznámili s majitelem chaty on nás pozval k Hulanům (dnes U nádraží) na večer, který byl pouze pro osadníky ÚD! To bylo něco neskutečného, na to nemohu nikdy zapomenout. Ty nádherný písničky a zanícenost hráčů a

zpěváků! Měli snad jen jednu kytaru a basu, jinak samé mandolíny a brače, no nádhera! A k tomu Tomáš Pergl – mistr mistrů. Seznámil jsem se tam i s jejich dopisovatelkou Věrou Kabátníkovou, dlouho jsme si psali... Ráno po zpívané jsem si koupil ve výčepu jejich CD, to je unikát! Mně se tenhle jejich styl strašně líbí. Mnohomužný zpěv zpívaný unisono, no krása....

<https://www.youtube.com/watch?v=lzpPsDQ1Le8>

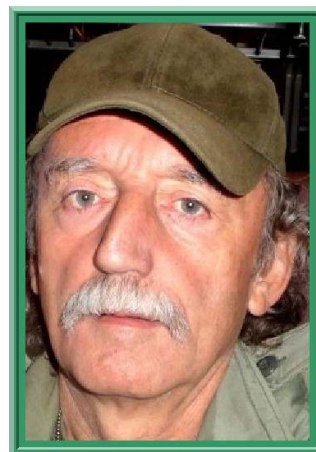
Čára

Kamarád

FRANTA BREJCHA – ČÁRA

Člen S.T.O. Plzeň, tramský historik a psavec (Trapsavec 2002), autor některých textů Věry Martinové, se 17. ledna dožívá 68 let....

Zalamujem palec a přejeme všechno NEJ!

SKUNK A MONTGOMERY

Mirek "Skunk" Jaroš

Kamarádi, dnes bych vám chtěl vyprávět o jednom z nás, který otextoval legendární písničku Montgomery, která je v podstatě „jižanskou“ hymnou. Je jím Mirek Jaroš – Skunk.

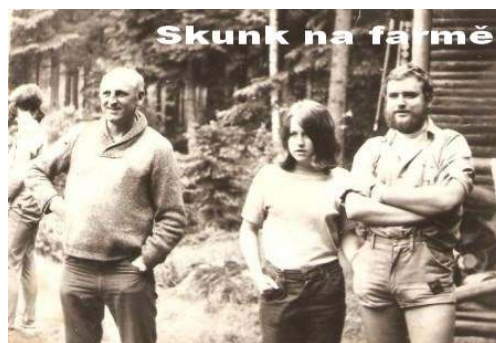
Tento tramský píničkář, který žije od r. 1980 v sousedním Německu, se proslavil řadou písní nebo spíše řadou českých textů, které zlidověly, aniž by mnozí věděli, že jejich autorem je právě on. Kamarád Skunk (4.12 1950) pochází ze Dvora Králové nad Labem a byl členem T.O. Zlatý javor a to od poloviny šedesátých let. Původně interpretoval jak tramské, tak i country písničky. Později mu to ale již nestačilo a tak se vrhl na překlady country písniček amerických. Takovou je i

výše jmenovaná Montgomery (známá i pod názvem Jižní eskadrona a v originále jako Just Before The Battle, Mother – Za chvíli začne bitva, mámo – od George F. Roota z r 1864).

Skunk patřil do generace, které se říkalo „beatníci“, tudíž byl rebel, ale i básník a poeta. Přestože v podstatě nikdy nesměl vystupovat, jeho písničky se vryly do paměti a díky kamarádům se roznesly po celé republice. Své 30. narozeniny oslavil již v emigraci, kterou musel zvolit jako své řešení persekuce a i hrozbu vězení. Dodnes napsal nebo texty opatřil na 150 písní, mezi jehož nejznámější jistě patří Javorový list, Kanada blues či Rychlejší koně.

Na závěr mého povídání mi dovoluť tímto mu za tu jeho Montgomery poděkovat a rozloučit se s ním sloby jeho písně:

*„Až se západ zbarví nachem, slunce zrudne jako krev,
pak uvidíš eskadronu po nebeské pláni jet...“*

Mamut

ÚDOLÍM DĚSU...

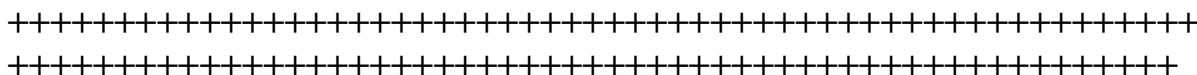
Ze stejného putování nazvaného „Zůstali jsme doma“ nám poslal fotky

i kamarád Hádě z T.O.Nevada. A byla by škoda nepodívat se na pár podzimních záběrů z Údolí děsu a zavzpomínat na místa, kterými jste možná i vy

procházeli...

CAUSA JOHNA HARDYHO

„John Hardy to byl malej chudinka, měl za pasem pár bouchaček...“ už jste tak určitě mockrát slyšeli případně připojili své hlasy ke známé písničce. Možná ale málokdo ví něco o tom kde a jak vznikla, něco, co se stalo předlohou téměř zlidovělého songu. Máme ale štěstí. Až do dnešních časů se totiž dochovala dagerotypie z popravy právě toho Johna Henryho, co „...v západním pohraničí chlapa oddělal.“ Originální text zněl asi takto:

*John Hardy to byl všeho schopnej ubožák
denně s sebou nosil dvě pistole
zastřelil chlapa na dráze v západní Virginii
a měli byste vidět, jak se koukal vypařit .*

*John Hardy se dostal na most v Keystone
myslel si, že uteče
když v tom se objeví chlap, chytne ho za ruku
a povídá: „Johny, pojď se mnou.“*

*Poslal pro svýho tátu a taky pro svou mámu,
aby přišli a zaručili se za něj ,
ale když jde o vraždu prachy nepomůžou
a tak Johna Hardyho zavřeli do báně.*

*Johny měl pěknou mladou holku
byla celá v modrým když běžela
před starý vězení a volala:
„Táto, já tě neshodila!“*

*John Hardy měl ještě jednu mladší holku
přišla celá v červeným, doprovodila
Johna Hardyho pod šibenici a volala:
„Taťko, radši bych byla mrtvá!“*

*John Hardy vystoupil na lešení
se svou milovanou ženou po boku
a poslední, co chudáka Johnyho slyšela říct
bylo: „Potkáme se tam nahoře.“*

centů.

Nejstarší verzi písničky od neznámého autora zřejmě interpretovala countryová pionýrka Eva Davisová už v dubnu 1924, ovšem první známou nahrávku této balady natočila 10.5. 1928 country and westernová skupina Carter Family... mimochodem - z této rodiny pocházela i žena Johny Cashe

Na rozdíl od jiných písniček tady nemusíme hádat zda jejich hrdina skutečně žil. Tady je to tutovka, protože víme, jak zemřel. Skončil na šibenici a to konkrétně 19.1. 1894 ve městě Welch (MyDowell County v západní Virginii) a z pořizeneé fotky těsně před jeho exekucí je navíc patrné, že to byl černoch . Detailní popis zločinu sice nemáme, zato zprávu z tisku, že: 12.10. 1893 dospěl soud v případě Stát versus John Hardy k verdiktu, že obžalovaný je vinen vraždou I. stupně, které se dopustil na Thomasi Drewsovi (rovněž barevný) v Eckamu. Ke konfliktu došlo kvůli hře v kostky v lednu 1892 a jednalo se právě o chadnokrevný zločin. Usiluje se o vyvolání nového procesu, ale má to malou naději na úspěch.

Dnes je Eckam jen malý shluk domů ale tenkrát se tu nacházel tábor uhelné společnosti Shawnee, kde byl Hardy zaměstnán. Stejně jako jiný hrdina amerických písní (John Henry) byl kopáčem tunelů při stavbě trati. Také zavražděný Drews byl horník a toho večera kdy byl zabit byl po výplatě a hrál se svým vrahem kostky o 25

Jude Carterová. Zpívání varianta, jak ji známe od Greenhorns, se od původního nápěvu dost liší, ale tak je to i v případě dalších starých skladeb. Někdy se tvrdí, že tuto píseň složil sám John Henry ve své cele při čekání na smrt, ale není to pravda. Na šibenici nic nezpíval, jen se pastorevi vyznal ze svých hříchů, začal hluboce věřit v Pána a z popraviště nabádal všechny mladé muže, aby se vyhýbali alkoholu, hazardu a špatné společnosti...

<https://www.youtube.com/watch?v= NPZQDneUfc>

sestaveno z internetových materiálů

44. KLOBOUKOVÝ BÁL

... uspořádali pro své kamarády osadníci T.O.P. Kanadský vlk...

Stalo se tak 24.11 2018 ve známé

hospůdce v Jindřiši, ostatně jako vždy

... a jako vždy jim k tomu vyhrávala kapeka Country Fotrs. Osadníci i přátelé mohli být spokojeni...

ŽALMAN NAČAL DALŠÍ PĚDESÁTKU NA SCÉNĚ

Koncertní šňůra, kterou Žalman podnikl v letošním roce po celé republice, měla společný jubilejní motiv – půl století na scéně. Opravdu, tak dlouho se **PAVEL ŽALMAN LOHONKA**, rodák z Pohůrky u Českých Budějovic, pohybuje na prknech, která znamenají svět.

Jeho začátky se datují do pubertálních let a hlavně do trampského světa. Tady začínal se svými poetickými a lehce nostalgickými písničkami, které mu vynesly nejen dosavadně užívanou přezdívku, ale navíc se dodnes zpívají u táboráků a v trampských hospůdkách.

V listopadu se Žalmanovo jubilejní putování zastavilo také v Českých Budějovicích, kde Žalmanovi příznivci dokázali zaplnit velký sál Metropolu. Tentokrát se na pódiu objevil pouze se svým Spolem, a to v první části pořadu, kterou zaplnily písničky jak z minulosti, tak ty s mladším datem vzniku. Docela mne zaujala ukázka Žalmanovy tvorby v džezové úpravě z jeho nového alba. Aplausem vestoje vyjádřili pak posluchači svou trvalou přízeň interpretovi, i když mnozí čekali písničkovou nadílku přece jenom o něco delší.

Plynule potom přešel program do promítání nového Žalmanova životopisného filmu s názvem *Naslouchání tichu země*, natočeného s Českou televizí. Byl zajímavě a netradičně pojatý, ale přece jen mi tam chyběla aspoň zmínka o Žalmanově trampské minulosti, ať už na jihu Čech nebo v učení v Plzni.

A kdo měl zájem, mohl si DVD stímto filmem zakoupit přímo na místě, stejně jako dvojcedéčko vydané k této jubilejní události. První CD ve zmíněném albu je v podstatě naplněním přáním Žalmanových příznivců a nese titul *Písně deštěm ohrané*. Obsahuje 19 oblíbených písniček, natočených jak s původním, tak se současným Spolem. Druhé CD je pak věnované Jiřímu Suchému a Jitce Molavcové a jmenuje se *Zavěšený kafe*. Jeho 11 skladeb bylo natočeno s big-bandem v džezových aranžích Radima Sládka. A zapomenout bych neměla ani na obsáhlý zpěvník se 180 písničkami, včetně not, datovaných od Žalmanova raného období, přes jeho pseudolidovky až po současnou tvorbu. Tady se tedy moje dušička trochu potěšila, protože do zpěvníku Žalman zařadil i písničky z doby jeho trampského mládí. A Jihočeši navíc mohli po celý rok, každý týden, na rozhlasových vlnách v pořadu Pavlínny Jišové slyšet jednu ze Žalmanových písniček s povídáním o jejím zrodu či dalším osudu.

A protože Žalman rozuhodně ještě nemá v úmyslu odejít z muzikantské scény a stále hledá nové cesty, můžeme se těšit ještě na spoustu zajímavých písniček z jeho tvůrčí dílny a pochopitelně v jeho podání.

Hanka Hosnedlová

DLÁTA A KYTARY

Rok s rokem se sešel a je to tu zase. A co že jako? Inu, jak se již stalo pěknou tradicí, i letos – a to již po

desáté – proběhlo na konci listopadu v rytířském sále pardubického zámku setkání tramp – řezbářů a trampů –

muzikantů (přičemž jedno nemusí vylučovat druhé), pod sjednocujícím názvem DLÁTA A KYTARY. A to

samo už evokuje nejen vůni zpracovávaného dřeva, ale i kopici pěkných písniček. V předvánoční atmosféře se tak můžete dívat nejen na

snaživé ruce kamarádů vdechujícím u velkých stolů život věcem, které pak

hrdě představují na svých setkáních v lesích, ale třeba se i zaposlouchat do písniček doprovodného hudebního programu, započatého (jak jinak) hymnou Klubu trampů řezbářů. Ty struny tam letos proháněl samozřejmě nepostradatelný Béd'a Röhrich Šedifka, ale

zdatně mu sekundovala i chrudimská Chrupa, Mates z Chocně, Carramba z České Třebové, Vodáci a v neposlední řadě i budějická Blanice. A nebylo to jediné jihočeské želízko v ohni. Projektu se pravidelně zúčastňuje i kamarád Ruda Šafrata z T.O. Tuláci jihu, kterému tímto, a samozřejmě i Rost'ovi Černému, děkujeme za poskytnutý obrazový materiál....

REBEL S PÍSNÍČKOU

V ERBU

Karel Kryl byl od šedesátých let symbolem protikomunistického odboje a jeho písničky se šířily mezi lidmi navzdory jejich zákazu. O tom už se psalo a mluvilo mnohokrát, stejně jako o jeho zklamání ze sametové revoluce a následného vývoje v naší republice. Mluvilo se nejednou i o jeho studiích v Bechyni, o jeho přátelství s Mikim Ryvolou... Také jsem měla tu možnost se zapojit do téhle řady několikrát drobnými články, hlavně ale rozhovory s jeho bratrem Janem, který se

později stal také písničkářem. Ale ani zdaleka nebylo řečeno vše, jak dokazuje nová kniha o Karlově životě, o jeho písničkové revoltě, ale i dalších přátelích, které mu život přihrál do cesty.

Tuhle knižní novinku, nazvanou **KAREL MEZI NÁMI**, má na svědomí Pavel Foltán, který je obdobně jako Ivo Jahelka označován jako zpívající právník. Vzhledem k tomu, že byl Karlův blízký

přítel, má nepochybně co říci nejen o jeho životních meznících, o společně prožitých událostech, ale i o zajímavostech z Karlova života, které doposud nebyly nikde zveřejněny. Obdobně jako Karlovy dopisy zařazené v doplňující příloze knihy. Ty byly adresované autorovi knížky, který ve svém přátelství s Krylem pokačuje i formou vzpomínkových koncertů a akcí, v nichž se pravidelně vrací k tomuto malému muži s velkou odvahou. A rebelantství bylo vlastně Karlovým erbem ve všech etapách jeho života. I o tom se dočtete na stránkách této publikace, kterou vydalo na sklonku roku 2018 nakladatelství Beskydy.

Pokud byste knihu chtěli vlastnit je možné si ji objednat na adrese nakladatele:
bondraszek@centrum.cz nebo e-shopu www.beskydyknihy.cz

Hanka Hosnedlová

SKALÁCI U VÁŇŮ

Trampeké večery Dua Blanice v budějickém kabaretu U Váňů jsou známé tím, že jedna polovina

programu je vždy věnována zajímavým hostům. Koncem listopadu pozvání přijala i T.O. Skaláci, která (stejně jako T.O. Satan) byla založena v listopadu 1980 a mohla tímto vystoupením

vlastně oslavit své 38. výročí. A jak vidíte, svou oblíbenou disciplínu v krocení duvokého mustanga si

nenechal ujít ani píseckej Hajnej – Bob. Tak třeba zase někdy...

SOUCE

BÁSEŇ O USÁRNĚ

LYNCH

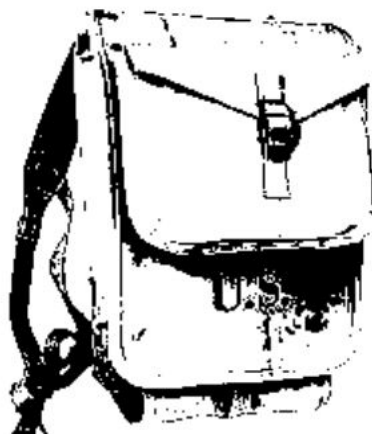
**I VZPOMĚL JSEM SI NA USÁRNU,
KDO JI NEMÁ PRÝ TRAMP NENÍ
NE FEJSŮKU ČI NA FÓRECH
JE TO TÉMA SKORO DENNÍ.
VELKÝ PAJDO, TY TO VIDÍŠ,
JAKÉ NÁM ROSTE POKOLENÍ.**

**ITALKY, ČI ČESKÉ POLNÍ
ALICE A JINÉ VAKY
ROZMOHLY SE NESKUTEČNĚ
A PO LESÍCH JSOU JICH MRAKY .
CHÁPU, ŽE SE DOBŘE BALÍ
A PRÝ JIM NENÍ ROVNO...
KDO NESROLUJE USÁRNU
TEN ALE UMÍ HOVNO!**

**A NAKONEC, KAMARÁDI
CO NA VANDRY VOZÍ TELE,
NĚMECKÉ ČI ŠVÝCARSKÉ
A HRDĚ UKAZUJÍ: „HELE, TELE!“
PRO TY MÁM JEN JEDEN VZKAZ:
„DNES S TÍM JDĚTE DO PRDELE!“**

**MOŽNÁ JSEM NĚKOHO NASRAL,
ALE JE TO PROSTĚ TAK:
PŘES STOVKU MÁ USÁRNA,
DNESKA SLAVÍ HAVERSACK!**

**KDYŽ CHLASTAT, TAK DO RÁNA
RÁNO V MOZKU TOTAL RESET
KDYŽ TORNA, TAK USÁRNA
JEN DEVATENÁCTSET DESET!**

Z Netu převzal VŠUDYBÝLEK

55. T.O. NETOPÝR

MIKULÁŠSKÁ CAPARTICE

všeobecně známo ... z jedné takové a výšlapu kolem Trhanova si vám

... Že začátkem prosince propukají všemožné tramské merendy je

dovolujeme předložit pár obrázku. Slezinou s čerty, Mikulášem a anděly slavila totiž své 55. výročí domažlická

T.O. Netopýr v Caparticích...

+++++

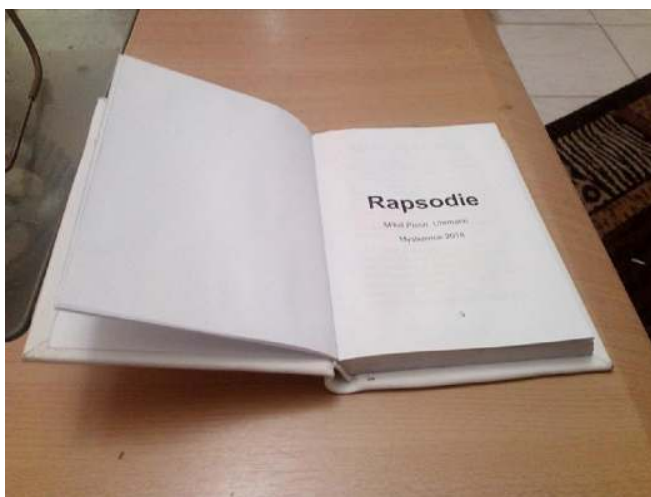

aparát s měchem obsluhoval SEFF

KNÍŽKA S TAJEMNOU PŘÍCHUTÍ

Nová knížka Jihočecha – Miloše Uhrmanna (*Plecha z T.O. Jezevec – Tábor*) se slibným názvem *RAPSODIE*, kterou vyslal do světa koncem roku 2018, je propojením poetické lyriky a filozofického rozjímání nad věcmi mezi nebem a zemí, které ani současná, stále se rozvíjející věda nedokáže uspokojivě vysvětlit. Podstatou zmiňovaných statí, které občas připomínají přemýšlivé úvahy či citlivě navozené eseje, jsou však nesporné dějové a nezřídka i napínavé prožitky.

Obsah knihy je rozdělen do čtyř volně navazujících oddílů, jejichž společným jmenovatelem je těžko definovatelné, neuchopitelné tajemno. První část pod společným titulem *VANDR MEZI PŘÍZRAKY* se vedle ohlednutí do minulosti věnuje především tajemným úkazům a zvláštnímu dění bez konkrétního racionálního a uspokojivého vysvětlení. Není jisté náhodou, že se odehrávají z velké části v přírodním a nejednou také v tramském prostředí, ať už

jako vlastní zážitky autora nebo v podobě vyprávění osob, které se s ním v průběhu let sešly. Poetické popisy přírody a jejích krás i nesporného kouzla okamžiku střídají pasáže s líčením napínavého děje o ztracené první lásce, podivném kempu, bájemi opředené skále, hradu či tajemném sklepení a řadě dalších prazvláštních objektů, jakož i událostí.

Samostatnou a napínavou povídkou je pak druhý díl s názvem *DŮM U TŘÍ RŮŽÍ*, v němž se s jejím hlavním hrdinou malířem Robinem Ulrichem vydáme až na exotickou Saharu za nomádskými Tuaregy, abychom se posléze vrátili zpět do zmíněného historického domu a do současnosti, společně s nevšedním tajemným

obrazem. Odlehčenou formu pak má vesměs další soubor nazvaný stručně *POTLACH*, kde se pobavíme historkami o dřevěné noze, skleněném oku anebo o ohni, který nespálil, či o podivné pípě.

Také v posledním díle nadepsaném *TAJEMNÁ OSADA* zůstává autor v tramském prostředí, konkrétně na kempu staré osady, jejíž členové už dávno šlapou nebeské stezky. A jistě nemusím ani zdůrazňovat, že i tady se dějí tajemné věci, které naše tramské hrdiny rozhodně nenechají v klidu.

Takovou speciální vizitkou této knížečky, která opětně poputuje především do tramských řad, je autorova schopnost citlivého balancování na ostří slova – dokáže totiž neotřelými slovy zachytit danou atmosféru okamžiku, sílu kamarádství, stejně jako poeticky vylíčit duševní pochody při pohledu do krajiny, při usínání pod širákem anebo

při chůzi lesem. A nebojí se otevřít dvířka svého srdce, aby i ty nejnítěrnější pocity vypustil mezi ty, jimž důvěřuje, že jej pochopí – mezi své čtenáře... HANHOS

JEZÍRKO, BÍLÝ KAŇON A TRAMPOVÉ

3. ČÁST

Jak vidno, historie Tábornických škol v Bílém kaňonu a u sousedního jezírka je poměrně dobře zmapovaná. O prvních trampech, kteří se v těchto místech objevili, to však tak úplně jasné není. Faktem ale je, že před II. světovou válkou to určitě nebylo, protože v obou lomech ještě v padesátých letech minulého století probíhala těžební činnost. Je jasné, že nejbližší to měly trampské squadry ze Sušice, Horažďovic a Klatov.

Prvním, zde konaným potlachem, o kterém mám ve svém rozsáhlém archivu zmínku, je 1. výroční potlach klatovské osady T.O. Westmen, který se zde konal ve dnech 1. a 2. října 1966. Pro upřesnění: T.O. Westend byla založena již v r. 1963, ale protože to byl jejich první potlach, nazvali ho „I. výroční,“ přestože již slavili výročí třetí. Kamarádi, až se podruhé narodíte, napište

správněji „ potlach k 3. výročí založení osady,“ at' nám, historikům, tolik nemotáte hlavy. Ale jak vidíte, my už jsme si na tyhle (a nejen vaše) vrtochy

vlastně zvykli. Takže to klidně můžete nechat při starém...

Další, mně známý potlach se tu uskutečnil 28.-29.10. 1967. I v tomto případě

to byli Klatováci, konkrétně se jednalo o společný I. výroční potlach osad Merry Lowe a Buffalo. Za své tlachoviště si kemp u jezírka vybrala i další klatovská osada Orel, která zde od r. 1970 pořádala takzvané Sleziny přátel jezírka a v Bílém kaňonu osadní potlachy. Zatím mi není známo, jestli se tyto akce konaly i v 80. a na začátku 90. let, ale vlastním zvadlo, na kterém je uveden následující text: *Kamarádi, poslední potlach na jezírku v Žichovicích se koná 16. září L.P. 1995. K tlachání, zpěvu a jinému klání zvou přátelé jezírka.*

Spadla klec. Karel Klement dostal zpět pozemky, které patřily jeho otci a jezírko se tak stalo soukromým majetkem. Ale abychom nekončili na tak smutnou notu – kromě výše uvedených klatovských trampských osad zde svoje potlachy pořádaly i plzeňské osady T.O. Ford Jatky (ti kluci opravdu psali Ford, tedy na konci s „d“) – v září 1978 tu „slavnostně ukončovali léto indiánské léto.“ Dále to byly S.O. Zlomený srdce (I. potlach

v r. 1978, poté své potlachy přemístili ke Strahovu na Hadovku) nebo T.O. White Lily (5. výročí osady v červenci 1986). Ale často sem zajížděla i sušická osada Vydra, dále plzeňská osada Peřej a jakési nepsané výsadní právo zde měla „domácí“ žichovická osada Otavská perla, která zde v 80. letech pořádala Lovy perel, atd. atd.

Prostě Čimické (Žichovické) jezírko a blízký Bílý kaňon jsou trampské kempy jako vyšité a tak není divu, že sem často zavítali nejen Západočeši, ale rádi sem občas zajeli i kamarádi z jižních Čech, jak se mi o tom nedávno zmínil například Jožin z českobudějovické T.O. Satan. Svoji stopu zde zanechal i v podobě památníku také kamarádi z písecké T.O. Nevada, a to ve formě dřevěného kříže s plackou a fotografií Bohumila Siřínka – Adama, který byl v Praze dne 21. srpna 1969 ve věku 14 let smrtelně postřelen členy Lidových milicí, během protestů proti sovětské okupaci Československa. (Údajně se vracel s kamarádem z velkého vandru ze Slovenska a neplánované pražské zastavení se mu stalo osudným).

Svoji zajímavou historii mají i zdejší totemy. Ten první, z r. 1966, byl vysoký, štíhlý a ukončený dlouhými dřevěnými jakoby gazelími rohy (já ho pracovně nazval „gazelák“) a vydržel tu po celé období Tábornických škol. Ten další tu, jako svoji „frekventantskou práci“, vytesal na OTŠ v r. 1968 Petr Mašek – Luk (T.O. Zpívající claim), mimo jiné autor krásné písně Bílý mustang.

Trochu odbočím. Ještě když jsem Luka zpovídal ohledě jeho účasti na OTŠ v r. 1968,

nějak mi do toho nezapadala doba výkonu jeho vojenské služby. A tak mi to vysvětlil. Neuvěřitelné! „*Rukoval jsem v říjnu 1967 do Mostu a tam jsme dali dohromady takovou malou kapelu. Někdy na jaře 1968 za mnou přišel kulturní referent ze štábu mjr. Klán a povídá: „Vojín Mašek, přišla pozvánka na nějakou tábornickou školu a ty hraješ na kytaru. Nechceš tam jet?“ No, to byl úplnej balzám na vojákovu duši. Vyfasoval jsem redutu se služebním příplatkem a hurá domů převlíct se do zálesáckýho a pak na vlak. Takhle to začalo, byl červenec 1968. Vím to podle toho, že když jsem se při akci „Tlustá Berta“ vracel do kaňonu přes Chmelnou, tak tam byla pout’. Před dvěma lety jsem tudy šel s manželkou a*

v hospodě si popovídal s šenkýřkou. Tehdy jí bylo 15 let a byla moc hezká. Ta mi potvrdila, že pout' je tam v červenci. Datum OTŠ si ale přesně nepamatuji. To jenom na vysvětlenou jak to s tou OTŠ a mojí vojnou bylo.“

A nyní následuje ještě jedno, tentokrát moje vysvětlení, co vlastně znamená zkratka OTŠ. Jedná se o tzv. Oblastní tábornickou školu, která po založení ČTU v r. 1968 nahradila původní KTŠ (toto pojmenování už se dále nepoužívalo). Pak ještě existovala ÚTŠ (Ústřední... pro instruktory OTŠ), která byla jen jediná na Sluneční pasece pod Křemešником. Byla pořádána pro zdokonalování instruktorů a na rozdíl od OTŠ, která trvala 14 dní, tato trvala 17 dnů. Jedním z prvních absolventů byl také Wabi Ryvola, jehož ÚTŠ vlastně motivovala ke složení písně Sedmáct dnů.

si ještě vyfotil! V létě 2018 tu však již totém nebyl (ani tzv. Adamův křáž) a kaňon byl neskutečně zarostlý nálety keřů a stromků.

fotografie kamarád Kádě z Klatov, že v kaňonu se děje něco nevysvětlitelného.

A teď se znovu vrátím k tomu Lukovu totemu. Ten se díky zákazu ČTU bohužel premiery svého vztyčení nedočkal. Nějaký čas prý byl uložen ve stodole v Čimicích, zřejmě na místě, kde se přes rok skladovalo zařízení potřebné ke stavbě tábora, ale jeho další osud mi není znám. Třetí totem v r. 1976 (?) údajně zhotovil Pajčus (T.O. Ford Jatky) a život tohoto totemu byl neskutečně dlouhý! Když jsem se po letech stavěl v Bílém kaňonu s klatovskými kamarády (v předjaří 2015), torzo tohoto památečního totemu jsem

Mně zatím neznámý dobrodinec, Pražák, který jezdí na chalupu do blízkých Čimic, až netramp, kouzlu tohoto místa zcela propadl. Došlo to tak daleko, že se pustil do vyčištění kaňonu (pozemek není majetkem K. Kementa jako jezírko, ale Lesů ČR), restauroval Adamův kříž a chce vyrobit i kopii posledního, zde stávajícího totemu. V dnešní době skoro

příběh ze science fiction! Ale je to opravdu tak! Takže, neznámý kamaráde, jménem všech trampů a táborníků, kteří těmito místy v posledním půlstoletí prošli, ti za tvoji záslužnou činnost předem děkuji a zalamuji palec. Když už jsi se o nás dozvěděl tolik, určitě už také víš, jak se to dělá...

Čára

Advent na brdech začal muzikou

hospůdce na Brdech. Duo Tornádo, pod nímž se skrývají dvě ženská jména – Iveta a Marcelína – totiž o prvním adventním

Za mimořádně zdařilé, jednak obsahem, jednak účastí, lze považovat prosincové muzikantské setkání v útulné chlumecké

víkendu sezvalo své muzikantské přátele k předvánočnímu posezení, ale hlavně ke společnému hraní. Tentokrát se skutečně sešla pestrá a žánrově zajímavá sestava,

přičemž se jednotlivé hudební formace v průběhu večera a noci v krátkých hudebních blocích střídaly. Kromě neúnavného a malebného hostitelského dua se prezentovalo víceméně countryové laděné

početnější muzikantské uskupení z Berouna, mužské trio KOZ, které hrálo jako o život a neutahatelná písecká dvojka Tom a Baryk. A nechyběl tentokrát ani Mikuláš, anděl a čert, kteří sice nezpívali, ale nadělovali (za básničku!) a hlavně – jedinečně pobavili, jak svými báječnými kostýmy, tak nečekaným překvapením.

Zkrátka to byl velice příjemný a osvěžující zážitek, umocněný ještě nedělním klábosením a lehce nostalgickým vzpomínáním na to, co odnesl čas...

Dokázal i v tak ponurém deštivém víkendu rozsvítit světýlka kamarádkého porozumění a souznění...

H.H. / foto Vrabc KOZ

BLUDNÝ HOLANĎAN

Text: Ivan Jozifek
Hudba: Karel Hrubý

Dlouho už čekám, k mrtví se loučím, vyhlídím svou poslední loď.
Plachty má bílé, žádná to sláva a pyšná, by chtěla se zdát.
Nemá svůj přístav, nikdo nemává, nechť se na m' vzít – jdu čeho se bát?

Bludná loď a lodník málo, pustá loď snad se mi to zdá.
Mrtvá loď máš v osudu stálo, že může zavolat, pout' smrt není zlá.

Kde kdo jí vidá, mění se v páru, dělá to strach či smrad svéj lín?
Opět lodník hádá se v baru, [že bludnej Holanďan zas svou kobou zavít' :]

Dlouho už čekám, k mrtví se loučím,
vyhlídím svou poslední loď.
Rozsudek nemám, do moře bloumám,
ať si mě zavolá na můj poslední post.

Plachty má bílé, žádná to sláva,
skvocebná a pyšná by chtěla se zdát.
Nemá svůj přístav, nikdo nemává,
nechť se na m' vzít – jdu čeho se bát?

Ref
Bludná loď a lodník málo, pustá loď snad se mi
to zdá. Mrtvá loď máš v osudu stálo, že může
zavolat, pout' smrt není zlá.

Břehy se ztrácí, moře se vlní vá,
s duší prachný i tělo přídám.
Kormidlo drž, s vírami smykuvá,
divná smrt, s kterou sám sejt' se máš.

Ref:
Bludná loď a lodník málo, pustá loď snad se mi
to zdá. Mrtvá loď máš v osudu stálo, že může
zavolat, pout' smrt není zlá.

Kde kdo jí vidá, mění se v páru
dělá to strach či smrad svéj lín?
Opět lodník hádá se v baru,
[že bludnej Holanďan zas svou kobou zavít' :]

TEXASKÁ POTLACHOVÁ ODYSSEA

Předtím, než jsme s kamarádkou Zdenkou přiletěly do texaského Dallasu, abychom se zúčastnily celosvětového potlachu, jsme tři týdny couraly s báglem na zádech po mexickém Yucatánu a užívaly si horkých slunečních paprsků, moře a mayské historie. Škoda jen, že se teplo nedá napytlovat a převézt s sebou, protože Dallas i ranč Fort Adamson, soukromý pozemek Faráře a Fífy, nás přivítaly mimořádným chladem

a deštivým počasím. Údajně nejstudenějším a nejdeštivějším v novodobé historii. Už zatopené louky kolem Dallasu jasně signalizovaly, co na nás na potlachovišti čeká.

Nicméně ty, kteří se desátého a posledního světového potlachu chtěli zúčastnit, to neodradilo. Přijeli jsme s kamarády z Německa čtyři dny před potlachem a za bránou ranče už zatím

vyrostlo slušné stanové a karavanové městečko. Když jsem se v čerstvě zakoupených holínkách bořila do bahna na cestičkách a kempovištích, s nostalgií jsem vzpomínala na sedmý světový potlach ve stejném období před dvanácti roky, kdy jsme i večer u ohně vydrželi v tričkách a šortkách.

Ale nedá mi to, abych při této příležitosti nepěla slova chvály na hlavu Faráře, jako organizátora potlachu. Sice mu pomáhala hrstka věrných a obětavých kamarádů, nicméně

většina starostí, zařizování a práce přece jen spočívala na jeho bedrech. A výsledky tohoto snažení byly vidět a cítit doslova na každém kroku navzdory blátivému a

mokrému prostředí. Pozemek od brány k potlachovému

místo byl rozdělen do očíslovaných malých kempů pro stany a auta, s ohništi, kovovými rošty na vaření a zásobou dřeva, všude byly rozmístěné přenosné, hygienickými potřebami

vybavené toalety. Vedle umývárny a kohoutku s pitnou vodou byla dokonce i sprcha pro otužilé. A nechyběly ani pytle a objemný kontejner na odpadky. Večer se vždycky u zmíněných malých ohňů hrálo,

zpívalo, rozmlouvalo a zelené postavičky migrovaly mezi jednotlivými kempy.

Přesného počtu účastníků potlachu se asi nedobereme, nepomohlo tomu ani sobotní fotografování u totemu na

potlachovišti, protože ne všichni se zde nechali zvěčnit na společných panoramaticky vyvedených snímcích. Já jsem odhadovala množství přítomných podle předchozích zkušeností zhruba na šest stovek, podle zámořských údajů se pak došlo k číslu okolo šesti set osmdesáti. Pochopitelně zde převládaly „bílé hlavy,“ z nichž mnozí byli účastníky už prvního světového potlachu na Yukonu. Nejlepší

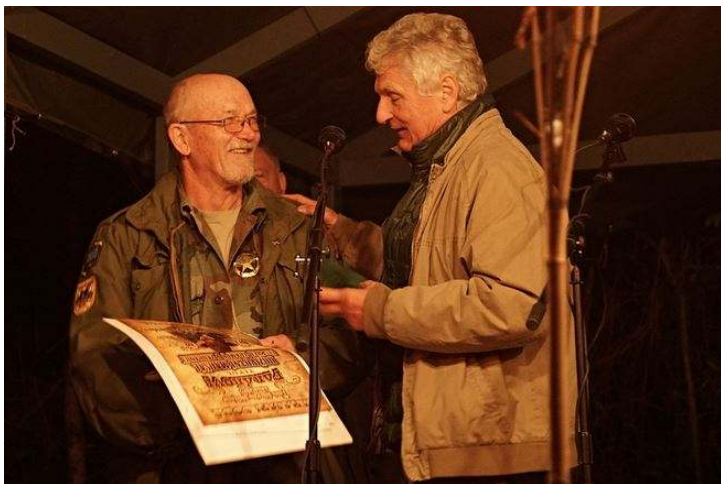
příležitostí ke spočítání bylo asi zahájení potlachového večera, když se hrála Vlajka, ale to měl každý naprosto jiné myšlenky než počítat osoby kolem ohně. Naštěstí se i počasí v sobotu umoudřilo a opravdu ani nekápllo. Ovšem o teple se mluvit nedalo a nepomohla ani mohutná, stále systematicky krmená hranice.

Mužskou záležitostí se stalo zapalování ohně kam přinášeli pochodně Jerryk (Kanada), Gody (Austrálie), Bogan (Švýcarsko) a Preck (Česko). Výhradně ženám pak bylo svěřeno vztyčování tramské vlajky, kterou za doprovodu tramské

uvědomovala sílu okamžiku a navíc i skutečnost, že mnozí se tady setkali opravdu naposledy.

Neplánovaně se na program pak ocitlo milé překvapení, když po oficiálním zahájení byl Farářovi předáván glejt, krásně stylově vyvedený

zasloužili Šolin a Jíra (Kanada), kteří se snažili na

hymny přinášely Jíra (Kanada), Darinka (Austrálie) a Petra (Švýcarsko) a kterou jsme pak já a Lída (Paběrky, Česko) vytahovaly na stožár. Ačkoliv jsem se dojetí bránila, přesto mne přepadlo – a jak jsem se rozhlížela, rozhodně jsem nebyla jediná. Myslím, že většina z přítomných si

Windy Billem (Česko), jímž mubyl udělen doživotní titul maršála tramského světa, samozřejmě s příslušnou šerifskou hvězdou. O to se

příslušný dekret sehnat co nejvíce podpisů z řad přítomných. Mně se kromě toho dostalo i té cti přednést

z pódia svou báseň Trampská modlitba, o jejíž text mne poté požádala řada kamarádů. A stopy dojetí byly patrné i na Farářovi, který pak v následujících minutách předával placky a rozličné trampské artefakty všem, kdož mu se zajištěním potlachu pomáhali. A nezapomněl skutečně na nikoho – i já si z pódia odnášela krásný, v kůži vázaný cancák, který už rozhodně popsat nestačím.

V souvislosti s ohněm, vysokým barevným totemem a týpím v pozadí to byl skutečně jedinečný zážitek.

Po předání darů pořadatelům následovala hudební smršť. Přestože každý

porota těžší práci, protože ne vždy si soutěžící vybral písničku, která ho nejvíce charakterizovala. Ovšem někteří to vyřešili šalamounsky, že se prezentovali ve všech třech nebo alespoň dvou kategoriích. Někteří dokonce svou produkci doplnili i verši. Technice pak zdejší polní podmínky zřejmě příliš nepřály a tak občas zazlobila. Jako sympatický bych podtrhla fakt, že většině z nich však stačilo příjemné vědomí toho, že si mohli zahrát a zazpívat na světovém potlachu.

ve dvojicích – 1. Tom a Světlana (Kanada), 2. Saper s Lenkou (Kanada), 3.

Málem bych zapomněla zmínit působivý slavnostní indiánský tanec, který obdobně jako před dvanácti lety zatančil v originálním oblečení s krásnou čelenkou a nalíčením Farářův indiánský přítel.

– ať už jednotlivci, dvojice či skupiny – mohl zahrát jen jednu písničku, trvalo několik hodin, než se na pódiu vystříдалo téměř půl stovky vystoupení. O to měla asi

V jednotlivcích soutěžilo 29 osob, dvojic bylo 10 a osad 9 – podle podkladů coloradského Barona, který byl jedním ze členů zdejší mezinárodní poroty. Společně s ním rozhodovali o vítězích Mex (Austrálie), Lap (Německo), Bogan (Švýcarsko), Pytel (Kanada) a Georgína (Česko).

S oceněním odcházeli v jednotlivcích- 1. Vlad'ka „Bouřka“ (Česko), 2. Hobo King Jeff (US), 3. Radka (Česko),

Borlíci z Mostu (Česko) a v osadách – 1. muzikantské uskupení okolo vancouverského Fonyho (Kanada), 2. Pozvolná smrt (Česko), 3. Dlouhý, Široký a Bystrozraký. Kromě toho bylo součástí soutěží i podstatně méně obsazené veselé vyprávění. Tam si vavříny odnášeli – 1. Baron (Kamarádi Staré řeky), 2. Mořic (Česko), 3. Staňa (Česko).

Třešničkou na zážitkovém dortu bylo pak následné vystoupení jedinečného mandolinisty a hudebníka vůbec – Radima Zenkla. Musím před ním hluboce smeknout a nejen pro jeho umění, ale i proto, že v oné době se rozhořely v Kalifornii, kde měl svůj

rodinný dům, velké nevladatelné požáry. Tehdy ještě nevěděl, zda dům nepadl za obět' plamenům – bohužel pozdější zprávy tuto černou variantu potvrdily.

Hrálo se a zpívalo pak na řadě míst na ranči, nejednou téměř do ranních hodin. Vyžehlené nedělní ráno dokonce se sluníčkem bylo pak příjemnou kulisou pro sportovní soutěže – hod nožem a hod sekerou. V hodu nožem se na stupně vítězů prosadila Ája z Bratislavy (Slovensko), druhý byl Johan a třetím Tom

(Austrálie). V hodu sekerou uspěl Kabar (Česko), druhá byla Víla (Austrálie) a třetí Sokol (Česko). Ale zkrátka nepřišel vůbec nikdo – každý z účastníků si totiž odvážel

krásné camrátko, odznak, magnetku ve tvaru vlaječky, nášivku se symbolem potlachu a samolepku. A muzikanti si mohli odnést i zpěvník Sallyho Prkna „Táborák ještě nezhasíná,“ jehož výtisky

poskytla Sallyho dcera Ivana. Mlž batůžek ovšem obtěžkala i řada dalších placek, odznaků a dalších drobných dárečků od kamarádů z celého světa, aby se mi na ně doma lépe vzpomínalo. Většina si také nechala orazítkovat trička, košile nebo bundy razítkem 10. světového potlachu. Já si pro jistotu tuto speciální grafiku nechala vytisknout i do pasu. A nebyla první.

Podmínkou pro pořádání 10. celosvětového potlachu byl i Farářův požadavek, že tento potlach bude poslední. Jeho pořadové kulaté číslo deset bylo provázeno i řadou dalších významných jubileí – 100 let republiky, 100 let trampingu, 50 let emigrantského trampování a 40 let od prvního

potlachového setkání v emigraci. Jak ale Farář již tehdy řekl, nemá nic proti dalším mezinárodním akcím tohoto typu, ale pod jiným názvem a jinou formou. A tak již v neděli se mi dostal do rukou letáček s předběžnou úvahou Fonyho (Vancouver) o možnosti uskutečnit v roce 2021 trampské setkání pod názvem Kanadské letokruhy, které by pak případně vystřídal Letokruhy v jiných zemích a světadílech.

Ačkoliv už v nedělním odpoledni odjížděla některá auta s posádkami, zůstávalo kolem ohýnků dost těch, kteří si chtěli prodloužit příjemné chvíle s kamarády. Ovšem už večer si dvoudenní příznivé počasí vyžádalo svou daň. Déšť, který se rychle změnil v liják, doprovázely mohutné bouřky, které se prohánely přímo nad areálem. Kalné

musely se použít kovové rošty z ohnišť. Všichni byli prochladlí a mokří a díky této skutečnosti se i mnozí, kteří původně na tlachovišti chtěli ještě setrvat, rozhodli k dřívějšímu odjezdu. Balilo se narychlo

samotný potlach, ale i dny před a poté. V tomto čase už k tomu přibýly i spousty fotografií kolujících na netu a já si s potěšením připomínám jednotlivé kamarády s nimiž jsem měla možnost se na potlachu setkat...

ráno pak odhalilo výsledky nočního řádění – plovoucí stany, mokré spacáky a věci, hluboké bláto, které pěkně zatopilo odjíždějícím. Aby se větší vozidla a tzv „bydlíky“ vůbec vyhrabaly z osidel bahna,

ve vodě, blátu... Někteří se ani nezdržovali s balením a své nevděčné stany prostě hodili do kontejneru. I my jsme byli mezi prchajícími, ale musím se přiznat, že jsem i potom neustále musela myslet na Faráře a jeho nejvěrnější, jak budou tu spoušť v bahně a kalužích uklízet...

Zůstala mi však i hromada báječných vzpomínek, desítky útržků rozhovorů a těším se na videa, která dokumentují nejen

Hanka Hosnedlová

<https://tomawies.rajce.idnes.cz/10. celosvetovy potlach Texas>

OTRHANCI V ŠEDÉM

Občanská válka v USA byla nepochybně jedním z nejdůležitějších válečných konfliktů 19. století, který ve svých důsledcích přetvořil stávající USA ve světovou velmoc. Dodnes tato doba rezonuje v naší společnosti. Přitahuje pozornost laiků i odborníků třeba už jen tím, že v ní zahynulo nejvíc Američanů (na 600 000), což dokázaly nejkrvavější boje jichž se USA vůbec kdy zúčastnily. Všichni vojáci viděli věci na které by nejraději zapomněli, ale zároveň věděli, že na ně nezapomenou nikdy. Prolistujeme-li nějakou tu učebnici dějepisu, vidíme zhruba to, že tato válka je často jednoduše předkládána jako boj za zrušení otroctví... ano, jistě, ale to je až tendenčně zjednodušeno a je to podobné tomu socialistickému:

„Jižani byli zlí, protože bičovali černé otroky, zatímco severáni byli hodní a chtěli je osvobodit... až nám z toho, mlé děti, vznikla válka.“ I když ta sama se dnes kupodivu stala určitým druhem folkloru, při němž se např. rekonstruují jednotlivé bitvy nebo celá tažení, nelze si nepřiznat, že v urputných bojích severu proti jihu utrpěly krvavé ztráty obě strany. My se v každém čísle Jižana snažíme zaměřit vaši pozornost na určité historické osobnosti a souvislosti, které možná nejsou tolik známé.

Jisté je, že americký jih v té době nebyl zas tak chudý, jak bývá předkládáno. Pěstovala se tu bavlna, cukrová třtina, rýže, tabák, kvetl obchod s melasou... ovšem tyto produkty se nejlépe prodávaly na zahraničních trzích. No a zisk z vývozu do zámoří obvykle shrábly obchodní dopravní společnosti sídlící na severu, kde taky platily daně, takže jižani na ně koukali jako na vyžírky, zatímco severáni na plantážníky z jihu jako na hejsky. V jednoduchosti by se možná dalo říci, že kdyby se v této válce jednalo pouze o ekonomický konflikt a o jednoduchý střet dvou armád, asi by yse jih zhroutil daleko

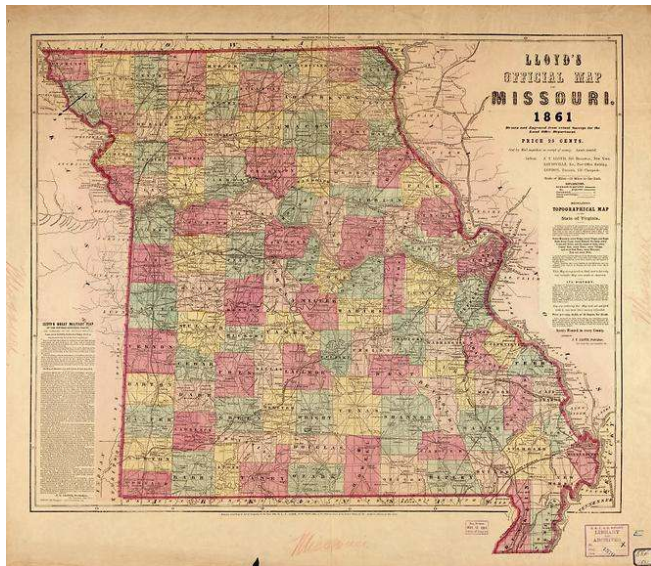
dřív. Rebelové však byli neúprosně rozhodnuti hájit i svá politická práva a dokonce kvůli tomu vystoupili i z Unie. Prokázali, že jsou připraveni snášet újmy, které jim secese přinášela. Skromní a otužilí venkovským životem i tvrdou prací na svých farmách dali rychle najevo, že k poslušnosti je přivede jen přímá porážka v boji. Vůbec neměli ambice napodobovat vojáky

jakékoliv jiné pravidelné armády a skutečně i jako povstalci vypadali. Bosé nohy, otrhaný oděv, stará pokrývka, kartáček na zuby v knoflíkové dírice, ale bezstarostný, sebejistý výraz. Jejich armáda byla z převážné většiny dobrovolnická. Když ke konci války konečně některé jižanské státy vyhlásily všeobecnou mobilizaci, vzešlo z toho jen málo, ale nikoiv

proto, že by se obyvatelstvo vyhýbalo branné povinnosti (jako se často dělo na severu), jako spíš proto, že téměř všichni bojeschopní muži už stejně dávno sloužili... anebo byli mrtví.

Konfederace ostatně stejně nebyla schopná své vojáky vybavit tak, jak jiné armády. Byl tu sice původní záměr obléci vojsko do jednotných šedých uniforem, ale ten záhy ztroskotal. Stejnokroj nahradily podomácku šité šaty nahnědo obarvené ořechovým vývarem, případně doplněné součástkami výstroje Unie posbíraných na bojištích. Jednotně vystrojené pluky byly spíše výjimkou, protože pokud velitel stál zato, jistě

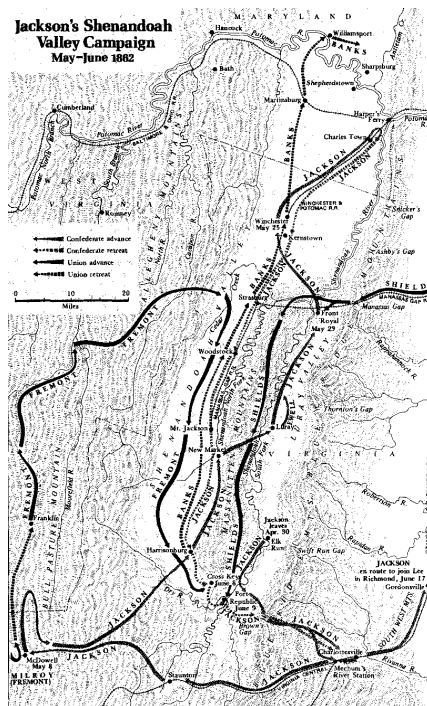
dával před elegancí a vzhledem přednost morálce a bojeschopnosti, protože si velmi dobře uvědomoval, že bitvy sice rozpoutávají generality, ale nakonec se musí vyhrát akcemi pluků a praporů, ale hlavně jednotlivých rot a čet. Asi se to bude zdát divné, ale pravdou je to, že popsaný stav naučil prosté vojáky improvizovat v drsných podmínkách a vystačit si s málem. Už padla zmínka o tom, že vystrojení a výbavu si často sháněli i od padlých nepřátel. Ale právě tato schopnost žít na úkor nepřítele umožnila secesním jednotkám operovat bez řádného zásobování a pevného zázemí. Občas se

tedy stávalo, že vojáci zabíjeli Yankee třeba jen proto, že zrovna měli správné číslo bot. Komu by se také chtělo ty stovky mil pochodovat pořád jen bos.

A ještě jedna nezanedbatelná výhoda hrála rebelům do karet. Konfederace byla sice vojensky slabá, ale zato rozlehlá a Unii tudíž po překročení jejích hranic čekaly dlouhé pochody, aby se s protivníkem vůbec mohla střetnout. A cestovat po jihu nebylo tenkrát vůbec lehké. Silniční síť tu byla řídká a slabá, železniční ještě řidší (s podobným problémem se potýkal v následujícím století Hitler v Rusku), řeky krátké a většinou tekoucí nesprávným směrem. Podíváme-li se na to navíc dnešním pohledem uvidíme, že třeba Rappahannock, Pee Dee, Black River, Santee nebo Rapidan tvořily přímo základ pro snadno hájitelnou obrannou linii.

Dalším problémem pak byla zaostalost kartografie. Což o to, východ USA byl už od koloniálních dob zmapován celkem dobře, ale zbytek území byl zatím neobydlený a tudíž neprozkoumaný. Těch pár místních map vzniklo spíše jen kvůli výměře pozemků.

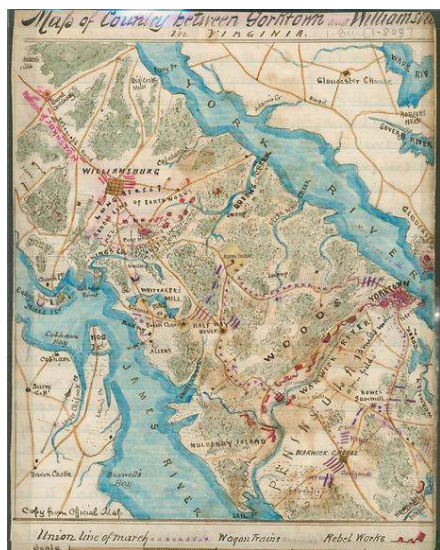
Chyběly ty nejzákladnější údaje o rázu krajiny i dopravní síti. Znalost místního prostředí pak byla pro velitelské rozhodování a volení taktiky daleko cennější, než kvantitativní přesila. No a protože se boje většinou odehrávaly na území jihu a místní byli i branci, měli tak říkajíc výhodu domácího hřiště. Seveřani se tu nevyznali, rebelové ano. Velkým esem v rukávu byl nakonec i muž, k němuž se dostáváme v závěru

dnešního vyprávění. I on se svým způsobem podílel na snaze o celkové vítězství, byť nakonec dopadlo vše jinak. Osobností, se kterou vás dnes chceme seznámit, je major

JEDEDIAH HOTCHKISS

... bez jehož práce by třeba generál Jackson v údolí Sheandoah nemanévroval tak úspěšně, jak manévroval. Hotchkiss (původním povoláním učitel) měl dlouhá léta jednoho velmi zajímavého a jak se ukázalo zároveň i užitečného koníčka. Právě on se totiž zabýval kreslením map, tolik důležitých pro zvolení správného postupu při jednotlivých tažení. Jeho mapy používal i Lee při kampani v Algehanách a ke svým operacím je rád využil i II. severovirginský sbor, tím spíše, že Hotchkiss celé údolí Sheandoah osobně procestoval a tak

mapa, i když nebyla žádným veledílem a dnes by působila spíš primitivně (možná, jako když si skauti kreslí plánek tábora a jeho okolí... ale co chcete, tehdy neexistovaly žádné letecké či družicové snímky, o triangulaci ani nemluvě...) přesto zachycovala všechny důležité průsmyky, mosty, brody, silnice a tratě, polohy měst, osad i jednotlivých usedlostí, tedy všechno to, co Jackson zoufale potřeboval a co mu dodalo rozhodující převahu nad nepřítelem a vydobíl si pak své renomé. Seveřani na rozdíl od něj byli nuceni operovat v krajině, jejíž obraz se v lepším

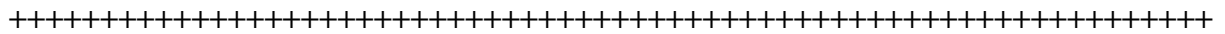
případě nacházel v mozku případných průvodců, v horším pak někoho, kdo neměl ponětí o taktice. A to byl rozdíl, který se platil krví. Špatně vycvičené jednotky vedené nezkušenými důstojníky tak šly – alespoň ze začátku války – od porážky k porážce. Když se dnes podíváte na fotografie dávných bojišť občanské války ze současnosti, vidíte často jen travnatý, zelený plac, případně pikniková tábořiště na místech, kde byla prolita krev tisíců či desetitisíců lidí. A kvůli čemu? Ať přemýšlíte jak přemýšlíte, těm vojákům to stejně život nevrátí....

Jožin

PŘEDVÁNOČNÍ

LIŠÁK

Po třech letech jsme zase zavítali na lesní kemp Lišák kousek za Protivínem mezi kamarády, kteří z nejrůznějších důvodů nemohou absolvovat stejně tradiční výstup na Kamýk, konaný

o týden později. Sešlo se nás tu dobře přes půl stovky vyznavačů toulavých stezek a řeči se vedly a písňě pěly, ochutnávalo vánoční cukroví a žaludky zahříval trampský čundrej. Těšili jsme se na bílou lesní pokrývku, ale i když Pajda jen lehce pocukroval, tak alespoň solidně mrzlo. U stromu vzpomínek i pamětním křížem zahořely svíčky, stejně jako na tradičně ozdobeném vánočním stromku, pod který Ježíšek ukryl větší i menší dárky -

zkrátka nepřišel nikdo a každý se nějakou drobností potěšil. Okusili jsme i jednu kulinářskou specialitu. Pardi s sebou totiž přivedli známého až z Moldávie, aby prý viděl kdo jsou to trampové a jak slaví

vánoce. No a ten nás překvapil plněnými zapečenými brambory v alobalu, připravovanými v horkém popelu. Řeknu vám, jedna velká mňamka, která bude určitě zařazena do osadního jídelníčku. No a večer pak probíhala ještě velká zpívaná, tak myslím, že se to docela vydařilo....

Jožin

VÁŽENÍ KAMARÁDI

Je to velice nezvyklé a smutné, ale na tomto místě musím lednové číslo Jižana ukončit. Stala se totiž taková nemilá věc a sice to, že mi totálně zkolaboval počítač (i ten redakční šotek už se asi chce nastěhovat do nového a tohle byl jeho majstrštyk) a v současné době (rodinné, časové a zdravotní důvody) nejsem s to dokončit jej v takovém rozsahu v jakém jsem měl naplánováno. Připravované neuvedené příspěvky však v koši neskončí a budu se je snažit – byť snad už časově vyčpělé – uvést v čísle následujícím. Co se dalo zatím vycucnout ze starého hardu máte před sebou a věřím že tyto potíže pochopíte a omluvíte. Tyto poslední řádku píši na PC v zaměstnání a tam se více dělat nedá...

Přeji šťastný nový rok a věřím, že příště již bude vše při starém. Držte nám palce a

AHOJ

Za redakci Jožin

